

Siirtolaisuusinstituutin vastaanottamaa arkisto- ja museomateriaalia 1.11.2013- 31.1.2014

Jarno heinilä

Siirtolaisuusmuistomerkkikokoelma

- Maija-Liisa Kalhaman keruutyön tuloksena 1980- ja 90-luvuilla syntynyt laaja aineistokokonaisuus suomalaisen siirtolaisuuden muistomerkeistä. Koostuu pääasiassa kirjeenvaihdosta, valokuvista (n. 300 kpl) ja lehti- sekä tutkimusartikkeleista. Lahjoittanut: Maija-Liisa Kalhama, Turku.
- Amerikansuomalaiselle Hilja Fräkille (myöh. Thompson) lähetettyjä yksityiskirjeitä ja tervehdyksiä USA:sta, Kanadasta ja Suomesta vv. 1912-1961, 123 kpl. Lisäksi englanninkieliset käännökset lähes jokaisesta kirjeestä. Kopiot antanut: Kathy Thompson, Seattle, USA.

Kirjeet ja postikortit

- Benjamin Johnsonille New Yorkiin lähetetty postikortti (1918). Kopion antanut: Ismo Söderling, Rusko (Benjamin Johnson on Söderlingin isoisa).
- Ismo Söderlingin saamia kirjeitä haastatettelimiltään amerikansuomalaisilta (esim. Jenny ”Jingo” Viitala), 15 kpl (1987-1996). Lahjoittanut: Ismo Söderling, Rusko.
- Yhdysvaltain suurlähetystön haastattelukutsu maahanmuuttoa varten (1958). Kopion antanut: Antero Leitzinger, Helsinki.
- Benjamin Johnsonin matkustus- ja kansalaistamisasiakirjoja 3 kpl, Yhdysvallat (1921). Kopiot antanut: Ismo Söderling, Rusko.
- Amerikan-siirtolaisten matkustusasiakirjoja 3 kpl (1889, 1912). Kopiot antanut: Kathy Thompson, Seattle, USA.

Viranomaisasiakirjat

Valokuvat

- Juho Matinpöika Lepistön valokuvia 1900-luvun alusta, 3 kpl. Virginia, Minnesota. Kopiot antanut: Anne Hyvärinen, Helsinki.
- Neljä valokuvaa sekä negatiiveja liittyen sotien jälkeiseen Yhdysvaltain ja Australian siirtolaisuuteen. Lahjoittanut: Ansa & Pertti Oksa, Turku.
- Amerikansuomalaisia Michiganissa ja Floridasa koskeneen tiedonkeruun yhteydessä otettuja valokuvia, n. 300 diaa (1986-1987). Lisäksi muita kuin tiedonkeruuseen liittyviä dioja n. 50 kpl. Lahjoittanut: Ismo Söderling, Rusko.
- Finn Grand Fest 2000-tapahtuma, n. 80 kpl. Toronto, Kanada (2000). Lahjoittanut: Ismo Söderling, Rusko.

Siirtolaisuusinstituutin eläkkeellä oleva hallintopäällikkö Maija-Liisa Kalhama lahjoitti keräämänsä muistomerkkiai-
neiston arkistolle marraskuussa 2013.

- Argentiinan Colonia Finlandeseen sekä Brasilian Penedoon liittyviä kuvia n. 170 kpl (1997). Lahjoittanut: Ismo Söderling, Rusko.
- Matt ja Hilja Thompsonin (o.s. Fräki) perhekuvia n. vv. 1890-1940, n. 70 kpl, USA. Kopiot antanut: Kathy Thompson, Seattle, USA.

Sukuselvitykset

- Frakin perheen sukupuu. Kopiot antanut: Kathy Thompson, Seattle, USA.

Artikkelit

- Kolme sukututkimusaiheista artikkelia Kuolan niemimaan suomalaisista. Kopiot antanut: Irja Hirsivaara, Vantaa.

Lehtileikkeet

- Uutinen Karjalan kansallisessa museossa avatusta näyttelystä koskien Neuvosto-Karjalaan

muuttaneita amerikansuomalaisia. Lähettänyt: Olavi Koivukangas, Turku.

- Lehtiartikkeli 1950-luvun lopun Kanadan-siirtolaisuudesta. Lähettänyt: Ossi Lindqvist, Kuopio.
- Australiansuomalaisiin liittyviä lehtileikkeitä, 8 kpl. Lähettänyt: Matti Penttilä, Perth, Australia.
- Kadonnutta suomalaisnaista käsittelevät lehtileikkeet, 2 kpl, USA (1917). Kopiot antanut: Kathy Thompson, Seattle, USA.

Muut

- Kanadan Sointulaan v. 2002 suuntautuneen matkan yhteydessä kertynyttä erinäistä aineistoa: osuuskaupan kuitteja, kartta, muistiinpanoja ym. Lahjoittanut: Ismo Söderling, Rusko.

jshein@utu.fi

Professori Pohjanpalon merkittävä yksityisarkisto-lahjoitus

Siirtolaisuusinstituutille on lahjoitettu professori Jorma Pohjanpalon yksityisarkisto. Lahjoituksen teki Suomen Kulttuuriperinnön Säätiö. Vastaanotettu aineisto sisältää mm. kirjeenvaihtoa seitsemältä vuosikymmeneltä, laajan artikkelikokoelman sekä Pohjanpalon ottamia valokuvia australiansuomalaisista 1920-luvulta. Aineisto tullaan järjestämään, luetteloimaan ja tallentamaan Siirtolaisuusinstituutin arkistoon.

Kauppateiden tohtoriksi v. 1949 väitellyt Pohjanpalo (1905–1991) teki mittavan työuran eri järjestöjen ja yhdistysten johtotehtävissä. Varsinaisen elämäntyönsä hän teki Muoviyhdistyksen asiamiehenä ja sittemmin toimitusjohtajana. Pohjanpalo oli mukana myös Siirtolaisuusinstituutin toiminnassa sen perustamisesta lähtien. Hän toimi instituutin valtuuskunnan puheenjohtajana vv. 1974–1984.

Jorma Pohjanpalo oli lisäksi palkittu tietokirjailija. Suomalaisista siirtolaisuutta hän tuli käsitelleeksi jo ensimmäisessä kirjassaan ”Australiaa kynällä ja kameralla” (1931).

Suomen Sydneyn-konsulaatin sihtööri Jorma Pohjanpalo seuranaan maatilan emäntä Kerttu Karhula lapsineen. Runcorn, Queensland, Australia, 1930.

Saksan Suomi-kouluilta suuri aineistotalletus Siirtolaisuusinstituutille

Siirtolaisuusinstituutti on vastaanottanut talletettavaksi arkistoonsa runsaan määrän asiakirja-aineistoa yli kahdenkymmenen Saksassa toimivan Suomi-koulun toiminnasta 1970-luvulta nykypäivään. Aineistossa on sekä hallintoon että opetuksen sisältöön liittyvää materiaalia.

Materiaalin siirrosta Saksasta Suomeen vastasi Saksan Suomi-koulujen pedagogisen neuvoston puheenjohtaja Päivi Nurmi-Steinke yhteistyössä Suomi-koulujen tuki ry:n kanssa.

Talletus on alku laajemmalle yhteistyölle Siirtolaisuusinstituutin ja Suomi-koulujen tuki ry:n välillä, johon liittyen instituutti on lupautunut arkistoimaan toimintamateriaalia kaikilta ympäri maailmaa sijaitsevilta Suomi-kouluilta.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI HALUAA LÄMPIMÄSTI KIITTÄÄ KAIKKIA LAHJOITTAJIA SIIRTOLAISHISTORIAN TALLENTAMISESTA ARKISTOOMME!

Personalnytt / Henkilöstöuutisia

FM Magnus Enlund, Projektledare av Migrationcentret för Svenskfinland

Jag föddes i Karleby år 1981 och har gått i svenskspråkig skola, lågstadium, högstadium och gymnasium. År 2000 flyttade jag till Helsingfors för att studera i Helsingfors universitet med historia som huvudämne. Jag utexaminerades år 2007, och började skriva några artiklar till Karleby kommuns historia. Följande år skrev jag en bok om min hemkyrka, och år 2010 började jag skriva på min doktorsavhandling som handlar om emigrationen från svenska Österbotten. För tillfället bor jag i Karleby. Till mina fritidsintressen hör bland annat fågelskådning och badminton.

FM Magnus Enlund, Suomenruotsalaisen siirtolaisuuskeskuksen projektinjohtaja

Olen syntynyt vuonna 1981 Kokkolassa, jossa kirjoitin ylioppilaaksi milleniumvuonna 2000. Opiskelin Helsingin yliopistossa historia pääaineenani. Valmistutuani vuonna 2007 tein muutamia artikkeleita Kaarlelan kunnan historiasta. Vuonna 2009 valmistui kirjani kotikirkostani eli Kaarlelan kirkosta. Aloitin väitöskirjatutkimukseni vuonna 2010 aiheena ruotsinkielisen Pohjanmaan siirtolaisuus. Asun tällä hetkellä Kokkolassa, ja harrastuksiini kuuluvat mm. lintujen tarkkailu ja sulkapalloilu.